

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca
în colaborare cu
Administrația Județeană a Finanțelor Publice Cluj

Stabilirea rezidenței fiscale în România a persoanelor fizice

Cuprins

01 Cadrul legal și contextul reglementării

02 Concepte fundamentale: rezident / nerezident

03 Criteriile de rezidență fiscală

04 Convențiile de evitare a dublei impuneri

05 Chestionarul la sosirea în România

06 Chestionarul la plecarea din România

07 Notificări, certificate și efecte fiscale

08 Aspecte practice pentru AJFP Cluj

01

Cadrul legal și contextul reglementării

Temeiul legal al OMFP nr. 1099/2016 și locul său în arhitectura fiscală națională.

Temeiul legal al ordinului

Art. 7 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Definițiile termenilor de „rezident”, „nerezident”, „centrul intereselor vitale”, „locuință permanentă” și criteriile generale de rezidență.

Art. 59 din Codul fiscal

Sfera de cuprindere a impozitului pe venit: veniturile pentru care persoanele fizice rezidente și nerezidente datorează impozit în România.

Art. 230 din Codul fiscal

Coroborarea prevederilor interne cu convențiile de evitare a dublei impunerii și cu legislația Uniunii Europene.

Convențiile de evitare a dublei impunerii (CEDI)

Tratate bilaterale care prevalează asupra legislației interne atunci când persoana face dovada rezidenței în statul partener.

Evoluția reglementării

2012

2015

2016

Prezent

OMFP nr. 74/2012

Prima reglementare dedicată: introduce chestionarele de sosire și de plecare (M. Of. nr. 73/30.01.2012).

Legea nr. 227/2015

Noul Cod fiscal renumerează și actualizează definițiile și regulile de rezidență (art. 7, 59, 230).

OMFP nr. 1099/2016

Publicat în M. Of. nr. 577/29.07.2016; abrogă OMFP 74/2012 și aliniază formularistica la noul Cod fiscal.

Aplicare curentă

Ordinul este în vigoare; ANAF publică periodic ghiduri de îndrumare pentru contribuabili (RO/EN).

De ce contează rezidența fiscală?

Sfera impozitării

Rezidentul fiscal român este impozitat pe venitul mondial; nerezidentul, doar pe veniturile din surse române. Rezidența determină direct baza impozabilă.

Mobilitatea persoanelor

Fluxurile de lucrători detașați, nomazi digitali, studenți și pensionari mobili fac din rezidență o întrebare curentă, nu una excepțională.

Evitarea dublei impuneri

Stabilirea corectă a rezidenței previne atât dubla impunere, cât și dubla neimpunere a aceluiași venit.

Risc de conformare

Nedepunerea chestionarelor sau declararea incorectă a rezidenței generează obligații fiscale restante, dobânzi, penalități și sancțiuni contravenționale.

02

Concepte fundamentale

Rezident, nerezident, locuință permanentă, centrul intereselor vitale — definițiile art. 7 din Codul fiscal.

Rezident vs. nerezident

Persoană fizică rezidentă

- Îndeplinește cel puțin unul dintre criteriile de rezidență din art. 7 pct. 28 din Codul fiscal.
- Este supusă impozitului pe venit pentru veniturile obținute din orice sursă, atât din România, cât și din afara României.
- Beneficiază de deduceri personale și de creditele fiscale prevăzute de lege.

Persoană fizică nerezidentă

- Nu îndeplinește niciunul dintre criteriile de rezidență sau își dovedește rezidența într-un alt stat în baza unei CEDI.
- Este impozitată în România numai pentru veniturile obținute din surse române (titlul VI din Codul fiscal, etc).
- Poate invoca prevederile mai favorabile ale convențiilor, cu certificat de rezidență fiscală.

03

Criteriile de rezidență – art. 7 pct. 28 Cod fiscal

Domiciliul în România, Centrul intereselor vitale, prezența peste 183 de zile,
Cetățean român în misiune externă

Criteriile de rezidență – art. 7 pct. 28 Cod fiscal

Persoana fizică este rezidentă dacă îndeplinește cel puțin una dintre următoarele condiții:

A. Domiciliul în România

Persoana are domiciliul stabilit în România potrivit normelor privind evidența persoanelor.

B. Centrul intereselor vitale

Centrul intereselor vitale ale persoanei este amplasat în România (relații personale și economice).

C. Prezența peste 183 de zile

Persoana este prezentă în România pentru o perioadă sau mai multe perioade care depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat.

D. Cetățean român în misiune externă

Persoana este cetățean român care lucrează în străinătate ca funcționar sau angajat al statului român.

Locuința permanentă

Definiție de lucru

Locuința aflată la dispoziția persoanei fizice în orice moment, în mod continuu, nu ocazional — indiferent dacă este:

- în proprietatea persoanei sau a familiei sale;
- închiriată de persoana fizică;
- rămasă disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa.

Relevanță practică

Caracterul „permanent” privește disponibilitatea continuă a locuinței, nu durata efectivă a șederii. Un apartament păstrat gol, dar utilizabil oricând, rămâne locuință permanentă.

Centrul intereselor vitale

Locul de care relațiile personale și economice ale persoanei fizice sunt mai apropiate — analizate în ansamblul lor, cu prioritate acordată circumstanțelor personale.

Relații personale

Familia (soț/soție, copii, persoane aflate în întreținere), apartenența la organizații, cluburi, comunități religioase sau culturale, activități sociale.

Relații economice

Locul de desfășurare a activității profesionale, sursa predominantă a veniturilor, conturile bancare, proprietățile imobiliare, investițiile și administrarea acestora.

Analiză de ansamblu

Niciun element nu este, singur, decisiv: organul fiscal evaluează ponderea tuturor legăturilor, pe baza chestionarului și a documentelor justificative.

Elemente analizate în practică

Relații personale	Relații economice
Reședința soțului/soției și a copiilor minori; școlarizarea copiilor în România	Contractul de muncă sau activitatea independentă desfășurată în România
Locuința familială utilizată efectiv de membrii familiei	Sursa predominantă a veniturilor (salarii, dividende, chirii, pensii)
Apartenența la asociații, cluburi, organizații profesionale sau religioase	Conturi bancare, carduri, credite contractate la instituții din România
Permis de conducere, asigurări de sănătate, medic de familie în România	Proprietăți imobiliare, autovehicule înmatriculate, investiții administrate local

Regula celor 183 de zile

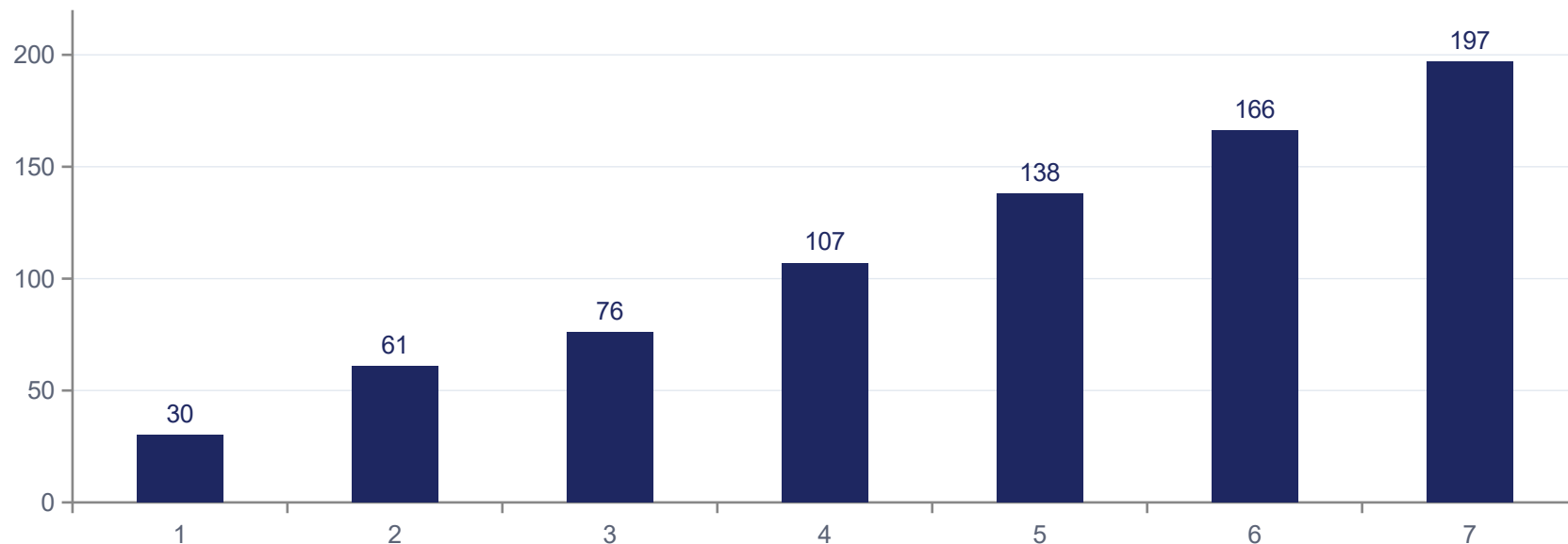
183

de zile de prezență,
cumulat, în orice interval
de 12 luni consecutive

- Se cumulează toate perioadele de prezență fizică în România, chiar dacă sunt fragmentate.
- Intervalul de 12 luni este glisant: poate începe în orice zi și se încheie în anul calendaristic vizat — nu se confundă cu anul fiscal.
- Ziua de sosire, ziua de plecare și fracțiunile de zi se numără, de regulă, ca zile de prezență.
- Depășirea pragului nu atribuie automat rezidența atunci când persoana face dovada rezidenței într-un stat cu care România are încheiată o convenție — se aplică regulile de departajare.

Exemplu de calcul al prezenței

Persoană sosită la 1 septembrie 2025, cu plecări temporare. Prezența cumulată în intervalul glisant de 12 luni:

Pragul de 183 de zile este depășit în martie 2026 → obligația depunerii chestionarului de sosire în 30 de zile de la împlinirea termenului.

04

Convențiile de evitare a dublei impuneri

Raportul dintre dreptul intern și tratatele bilaterale; regulile de departajare din Modelul OCDE.

Prioritatea convențiilor (art. 230 Cod fiscal)

Prevalența tratatului

Dacă o persoană este rezidentă a unui stat cu care România are încheiată o convenție, prevederile convenției prevalează asupra Codului fiscal, atunci când sunt mai favorabile.

Condiția esențială: certificatul de rezidență fiscală

Aplicarea convenției este condiționată de prezentarea certificatului de rezidență fiscală emis de autoritatea competentă a statului partener, valabil pentru perioada în cauză.

Lipsa convenției

Pentru statele fără convenție cu România se aplică exclusiv legislația internă — criteriile art. 7 pct. 28 din Codul fiscal.

Rețeaua României

România are una dintre cele mai extinse rețele de convenții din regiune (peste 85 de state partenere), majoritatea urmând Modelul de convenție OCDE.

Regulile de departajare („tie-breaker”)

Când persoana este rezidentă în ambele state potrivit legislațiilor interne, art. 4 din Modelul OCDE departajează succesiv:

1**Locuința permanentă**

Statul în care persoana dispune de o locuință permanentă.

2**Centrul intereselor vitale**

Statul cu care relațiile personale și economice sunt mai strânse.

3**Șederea obișnuită**

Statul în care persoana locuiește în mod obișnuit.

4**Cetățenia**

Statul al cărui național este persoana fizică.

5**Acordul autorităților**

Procedura amiabilă între autoritățile competente ale celor două state.

Criteriile se aplică în ordine strictă: se trece la următorul numai dacă precedentul nu tranșează situația.

Formularistica aprobată prin OMFP 1099/2016

Chestionar la sosirea în România

„Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România” — bilingv (RO/EN).

Chestionar la plecarea din România

„Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România” — bilingv (RO/EN).

Notificări emise de organul fiscal

Notificările privind îndeplinirea / neîndeplinirea condițiilor de rezidență fiscală la sosire, respectiv menținerea / pierderea rezidenței la plecare.

Certificate de rezidență fiscală

Cererile și certificatele de rezidență fiscală pentru persoane rezidente / nerezidente, inclusiv pentru aplicarea convențiilor.

05

Sosirea în România

Chestionarul de sosire: cine, când, cum — și analiza efectuată de organul fiscal.

Cine depune chestionarul de sosire?

Persoanele fizice nerezidente sosite în România care au o ședere pe teritoriul național, una sau mai multe perioade, ce depășește în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive.

Termen de depunere: 30 de zile

Chestionarul se depune în termen de 30 de zile de la împlinirea celor 183 de zile de prezență în România.

Unde se depune

La organul fiscal central competent — pentru județul Cluj: AJFP Cluj — personal, prin împuternicit, prin poștă cu confirmare de primire sau prin mijloace electronice (SPV).

Schimbări ulterioare

Orice modificare relevantă (schimbarea domiciliului/locuinței permanente, a situației familiale) se aduce la cunoștința organului fiscal.

Excepții: cine NU depune chestionarul de sosire

Statut diplomatic sau consular

Cetățenii străini cu statut diplomatic sau consular în România, acreditați potrivit convențiilor internaționale.

Funcționari ai organizațiilor internaționale

Cetățenii străini care sunt funcționari ori angajați ai unui organism internațional și interguvernamental înregistrat în România.

Personal al misiunilor străine

Cetățenii străini care sunt funcționari sau angajați ai unui stat străin în România, precum și membrii familiilor acestora.

Rațiunea excepției

Aceste categorii beneficiază de regimuri speciale de impozitare stabilite prin convenții internaționale (ex. Convenția de la Viena), care fac inutilă analiza de rezidență.

Conținutul chestionarului de sosire

Date de identificare

Nume, cetățenie, CNP/NIF, pașaport/act de identitate, adresa din România și din străinătate, data sosirii.

Locuința și șederea

Natura șederii (scop, durată estimată), existența unei locuințe permanente în România și/sau în străinătate, regimul juridic al acesteia.

Legături personale și economice

Situația familială (soț/soție, copii, școlarizare), locul de muncă, sursele de venit, conturi, proprietăți, asigurări sociale și de sănătate.

Documente justificative anexate

Copia actului de identitate/pașaportului și, după caz, certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea străină ori alt document de atestare a rezidenței, contracte, adeverințe.

Analiza organului fiscal la sosire

1. Primirea și verificarea

Înregistrarea chestionarului; verificarea completitudinii datelor și a documentelor anexate.

2. Analiza criteriilor

Evaluarea îndeplinirii condițiilor de rezidență: locuință permanentă, centrul intereselor vitale, prezența de 183 de zile.

3. Coroborarea cu CEDI

Dacă persoana prezintă certificat de rezidență fiscală dintr-un stat cu convenție, se aplică regulile de departajare ale convenției.

4. Emiterea notificării

Organul fiscal notifică persoana, în termen de 30 de zile de la depunere, dacă are obligație fiscală integrală în România sau rămâne impozabilă doar pentru veniturile din surse române.

Notificarea la sosire și efectele ei

Condiții de rezidență îndeplinite

- Persoana devine rezidentă fiscal în România.
- Obligație fiscală integrală: impozit pe veniturile din orice sursă (România + străinătate).
- Rezidența produce efecte, de regulă, începând cu data menționată în notificare, potrivit situației de fapt.
- Se înregistrează fiscal și depune declarațiile corespunzătoare (inclusiv declarația unică, după caz).

Condiții de rezidență neîndeplinite

- Persoana rămâne nerezidentă fiscal.
- Este impozabilă în România numai pentru veniturile din surse române.
- Convenția aplicabilă poate limita sau elimina impozitarea în România pentru anumite venituri.
- Persoana păstrează obligația de a semnală orice schimbare relevantă a circumstanțelor.

Sosirea: state cu vs. fără convenție

Situația	Stat CU convenție (cu certificat de rezidență)	Stat FĂRĂ convenție
Norma aplicabilă	Convenția prevalează asupra Codului fiscal	Exclusiv Codul fiscal (art. 7 pct. 28)
Departajarea rezidenței	Regulile „tie-breaker” din convenție (art. 4)	Criteriile interne, aplicate direct
Efectul depășirii a 183 de zile	Nu atrage automat rezidența română dacă persoana își dovedește rezidența în statul partener	Persoana devine rezidentă și datorează impozit pe venitul mondial din data stabilită potrivit ordinului
Documentul-cheie	Certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea străină	Chestionarul și documentele justificative interne

06

Plecarea din România

Chestionarul de plecare: obligații, termene și efectele asupra rezidenței fiscale.

Cine depune chestionarul de plecare?

Rezidenții români care pleacă

Persoanele fizice rezidente în România (cu domiciliu sau care au dobândit rezidența) care părăsesc țara pentru o perioadă sau mai multe perioade ce depășesc în total 183 de zile, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive.

Nerezidenții care au depus chestionar la sosire

Nerezidenții care au avut obligația completării chestionarului de sosire completează chestionarul de plecare atunci când părăsesc România.

Termen: 30 de zile ÎNAINTE de plecare

Chestionarul se depune cu 30 de zile înaintea plecării din România — termen anterior, nu ulterior evenimentului.

Excepții

Nu au această obligație cetățenii români care lucrează în străinătate ca funcționari sau angajați ai statului român — aceștia rămân rezidenți fiscali români.

Analiza organului fiscal la plecare

Evaluarea menținerii sau pierderii rezidenței

Organul fiscal analizează dacă persoana își păstrează rezidența fiscală română sau o pierde, în funcție de locuința permanentă păstrată, centrul intereselor vitale și dovada rezidenței în alt stat.

Dovada rezidenței în alt stat

Persoana care invocă rezidența într-un stat cu convenție prezintă certificatul de rezidență fiscală emis de autoritatea competentă a aceluia stat.

Notificarea emisă

În termen de 15 de zile de la depunerea chestionarului, organul fiscal notifică persoana dacă păstrează obligația fiscală integrală în România sau este scoasă/menținută din evidență, potrivit situației.

Momentul pierderii rezidenței

Rezidentul care pleacă într-un stat cu convenție și face dovada rezidenței acolo pierde rezidența română, de regulă, de la data plecării, potrivit convenției și situației de fapt.

Plecarea într-un stat fără convenție

**An curent
+ 3 ani**

menținerea obligației fiscale
integrale în România

- Persoana fizică rezidentă română, cu domiciliul în România, care pleacă într-un stat cu care România NU are încheiată convenție de evitare a dublei impunerii, rămâne supusă impozitului pe veniturile din orice sursă.
- Obligația se menține pentru anul calendaristic în care are loc schimbarea rezidenței, precum și pentru următorii 3 ani calendaristici (art. 59 din Codul fiscal).
- Rațiunea normei: descurajarea relocărilor formale în jurisdicții fără instrumente de schimb de informații și de evitare a dublei impunerii.

Sosire vs. plecare – sinteză comparativă

	Chestionar SOSIRE	Chestionar PLECARE
Cine depune	Nerezidenții cu ședere ce depășește 183 de zile în 12 luni consecutive	Rezidenții care pleacă peste 183 de zile + nerezidenții care au depus chestionar la sosire
Termen	30 de zile de la împlinirea celor 183 de zile	30 de zile ÎNAINTE de plecarea din România
Obiectul analizei	Dobândirea rezidenței fiscale române	Menținerea sau pierderea rezidenței fiscale române
Rezultatul	Notificare: obligație fiscală integrală sau doar pentru venituri din România	Notificare: păstrarea sau încetarea obligației fiscale integrale în România

07

Notificări, certificate și efecte fiscale

Actele emise de organul fiscal și consecințele asupra obligațiilor declarative.

Certificatul de rezidență fiscală

Ce atestă

Faptul că persoana fizică este rezidentă fiscal în România în anul/perioada solicitată — document esențial pentru aplicarea convențiilor în statul străin.

Cum se obține

Pe baza cererii pentru eliberarea certificatului de rezidență fiscală (formular aprobat prin OMFP 1099/2016), depusă la organul fiscal competent, inclusiv prin SPV.

Certificatul emis de statul străin

Simetric, nerezidentul își dovedește rezidența străină în România prin certificatul emis de autoritatea competentă a statului său — original sau copie legalizată, însoțit de traducere autorizată, după caz.

Valabilitate

Certificatul este valabil pentru anul/perioada pentru care a fost emis; pentru perioade noi se solicită un certificat nou, potrivit regulilor aplicabile.

Efecte asupra obligațiilor declarative

Declarația unică

Rezidentul nou-stabilit declară veniturile din străinătate și din România potrivit regulilor declarației unice, cu aplicarea metodelor de evitare a dublei impuneri (credit fiscal / scutire).

Creditul fiscal extern

Impozitul plătit în străinătate se deduce, în limitele legii, din impozitul datorat în România, pe baza documentelor justificative emise de autoritatea străină.

Înregistrarea fiscală

Nerezidentul care devine rezident se înregistrează fiscal (NIF/CNP) și își actualizează vectorul fiscal; la plecare, situația se actualizează corespunzător.

Conformarea continuă

Schimbările de circumstanțe (familie, locuință, angajator) pot modifica rezidența — monitorizarea este permanentă, nu un eveniment unic.

Sanțiuni și riscuri de neconformare

Contravenții

Nedepunerea chestionarelor la termenele prevăzute constituie contravenție și se sancționează cu amendă, potrivit Codului de procedură fiscală.

Obligații fiscale restante

Stabilirea retroactivă a rezidenței atrage impozit pe venitul mondial pentru perioadele vizate, plus dobânzi și penalități de întârziere.

Risc de inspecție fiscală

Neconcordanțele dintre șederea efectivă, veniturile declarate și rezidența invocată reprezintă indicatori de risc în analizele ANAF și în schimbul automat de informații (CRS, DAC).

Dubla impunere evitabilă

Persoana care nu parcurge procedura riscă să fie impozitată simultan în două state, cu remedii ulterioare costisitoare (procedură amiabilă).

08

Aspecte practice pentru organul fiscal

Fluxul intern de lucru, spețe frecvente și bune practici în administrarea rezidenței fiscale.

Fluxul intern de lucru – AJFP Cluj

1

Registratură / SPV

Primirea chestionarului și a anexelor; verificarea formală a completitudinii.

2

Compartiment de specialitate

Analiza criteriilor de rezidență și a documentelor; solicitare de completări, dacă este cazul.

3

Coroborare CEDI

Verificarea convenției aplicabile și a certificatului de rezidență fiscală străin.

4

Emiterea notificării

Redactarea și comunicarea notificării în termen de 30 de zile de la depunere.

5

Actualizarea evidenței

Operarea în evidența fiscală; arhivarea dosarului; monitorizarea conformării ulterioare.

Spețe frecvente în practică

Salariatul detașat în Cluj

IT-ist nerezident detașat 10 luni la o companie din Cluj-Napoca: depășește 183 de zile → chestionar de sosire; dacă prezintă certificat de rezidență din statul de origine, se aplică departajarea din convenție.

Românul plecat la muncă în UE

Rezident român care se mută cu familia în Germania: chestionar de plecare cu 30 de zile înainte; cu certificat de rezidență german, pierde rezidența română de la data plecării.

Nomadul digital

Persoană care lucrează remote din România pentru un angajator străin: prezența peste 183 de zile și centrul intereselor vitale pot atrage rezidența română, indiferent de locul angajatorului.

Familia rămasă în România

Persoană care lucrează în străinătate, dar soția și copiii rămân în Cluj: centrul intereselor vitale tinde să rămână în România — rezidența română se poate menține chiar la sedere externă îndelungată.

Hans vine să lucreze la Cluj

Povestea

Hans, inginer din Germania, este trimis de firma lui să lucreze la o fabrică din Cluj începând cu 1 februarie. Închiriază un apartament aici, dar soția și copiii lui rămân acasă, în Germania, unde au casa familiei.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

În august, Hans împlinește 183 de zile petrecute în România. Are apoi 30 de zile să depună la AJFP Cluj „chestionarul de sosire” — un formular în care își descrie situația: unde locuiește, unde îi este familia, de unde câștigă bani.

2

Hans anexează la formular un certificat de rezidență fiscală din Germania — o „adeverință” oficială care arată că el plătește deja impozite acolo, ca rezident german.

3

AJFP Cluj analizează: deși Hans stă mult în România, casa, familia și viața lui de zi cu zi rămân legate de Germania. Conform convenției dintre cele două țări, „centrul vieții lui” este tot acolo.

Pe înțelesul tuturor: Hans primește în 30 de zile o notificare scrisă: rămâne „oaspete” din punct de vedere fiscal — plătește impozit în România doar pentru salariul câștigat aici, nu pentru toate veniturile mondiale .

Alex, nomadul digital care a prins rădăcini

Povestea

Alex, programator, lucrează de la distanță pentru o firmă din străinătate. Vine „pentru câteva luni” la Cluj, dar îi place orașul: își ia un apartament cu chirie pe termen lung, se mută cu prietena lui aici și stă, în total, 9 luni într-un an.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

Depășind 183 de zile de ședere, Alex depune chestionarul de sosire. Spre deosebire de Hans, el nu poate aduce un certificat de rezidență din altă țară — nu mai plătește impozite ca rezident nicăieri altundeva.

2

AJFP Cluj pune cap la cap informațiile din chestionar: locuința stabilă e la Cluj, relația lui e aici, viața de zi cu zi e aici. „Centrul vieții lui” s-a mutat, de fapt, în România.

3

În termen de 30 de zile de la depunerea chestionarului, organul fiscal îi transmite lui Alex o notificare oficială — documentul care îi spune, negru pe alb, ce statut are și de când.

Pe înțelesul tuturor: Notificarea îl declară rezident fiscal în România: de acum plătește impozit aici pentru TOT ce câștigă, oriunde în lume — inclusiv salariul de la firma străină. În schimb, este protejat: nu va plăti impozit de două ori pentru același venit.

Omar vine dintr-o țară fără convenție de evitare a dublei impuneri

Povestea

Omar lucrează 8 luni pe an la o firmă de construcții din Cluj. Țara lui de origine NU are semnată cu România o convenție de evitare a dublei impuneri — adică nu există o „înțelegere” între cele două state despre cine și ce impozitează.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

După ce depășește 183 de zile de prezență, Omar depune chestionarul de sosire la AJFP Cluj, în termen de 30 de zile, la fel ca oricine altcineva.

2

Diferența-cheie: chiar dacă Omar ar aduce acte din țara lui, acestea nu îl pot „apăra” — fără convenție, nu există reguli de departajare. Se aplică direct legea română, adică cele patru criterii din Codul fiscal.

3

Cum Omar stă în România peste 183 de zile, criteriul prezenței este îndeplinit. AJFP Cluj îi transmite notificarea: este rezident fiscal român de la data stabilită potrivit regulilor ordinului.

Pe înțelesul tuturor: Fără convenție, depășirea celor 183 de zile cântărește decisiv: Omar devine rezident fiscal în România și plătește impozit aici pentru toate veniturile lui, de oriunde ar proveni.

Maria se mută cu familia în Spania

Povestea

Maria, asistentă medicală din Cluj, primește un contract de muncă pe termen lung la un spital din Madrid. Se mută acolo cu soțul și cei doi copii, care se înscriu la școală în Spania. În Cluj păstrează doar un apartament, pe care îl închiriază.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

Pentru că pleacă din țară pentru mai mult de 183 de zile, Maria depune la AJFP Cluj „chestionarul de plecare” — atenție, cu 30 de zile ÎNAINTE de a pleca, nu după.

2

După ce se stabilește în Spania, Maria obține de la fiscal spaniol un certificat de rezidență fiscală și îl prezintă fiscalului român, ca dovadă că acum „casa ei fiscală” este acolo.

3

AJFP Cluj constată că toată viața Mariei s-a mutat: locuința, familia, serviciul, veniturile principale. România și Spania au o convenție de evitare a dublei impunerii care spune clar cine are dreptul să o impoziteze.

Pe înțelesul tuturor: Maria primește notificarea: de la data plecării nu mai este rezidentă fiscal în România. Mai plătește impozit aici doar pentru chiria apartamentului din Cluj — restul veniturilor mondiale se impozitează în Spania.

Ion pleacă la muncă, familia rămâne acasă

Povestea

Ion, șofer de TIR din Cluj, semnează un contract pe 2 ani cu o firmă din Germania. Pleacă singur: soția, copiii și casa familiei rămân în Cluj, iar Ion vine acasă în concedii și trimite bani lunar familiei.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

Pentru că va lipsi din țară mai mult de 183 de zile, Ion depune chestionarul de plecare la AJFP Cluj cu 30 de zile înainte să plece.

2

AJFP Cluj analizează situația: deși Ion muncește în Germania, tot ce contează cu adevărat pentru el — familia, casa, planurile de viitor — a rămas în România. „Centrul vieții lui” nu s-a mutat.

3

Notificarea îi confirmă: Ion rămâne rezident fiscal român. Salariul din Germania se impozitează acolo, dar convenția dintre cele două țări îl protejează — impozitul plătit în Germania este recunoscut, ca să nu plătească de două ori.

Pe înțelesul tuturor: Plecarea fizică nu înseamnă automat și „plecarea fiscală”: cât timp familia și casa rămân în România, rezidența fiscală rămâne, de regulă, aici — iar dubla impunere se evită prin convenție.

Radu pleacă într-o țară fără convenție

Povestea

Radu, consultant din Cluj, cu domiciliul în România, acceptă un contract foarte bine plătit într-o țară care NU are convenție de evitare a dublei impunerii cu România. Își închiriază apartamentul din Cluj și pleacă pe termen nedeterminat.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

Înainte de plecare, Radu depune chestionarul de plecare la AJFP Cluj, cu 30 de zile înainte, ca orice rezident care părăsește țara pentru mai mult de 183 de zile.

2

Aici intervine o regulă specială din Codul fiscal: cine pleacă într-un stat FĂRĂ convenție CEDI încheiată cu România nu-si schimbă rezidența fiscală cu data plecării din țara noastră cu mijlocul de transport — Codul Fiscal, ci va globaliza în România încă o perioadă veniturile mondiale.

3

Notificarea îi explică lui Radu consecința: rămâne obligat să declare și să plătească impozit în România pentru toate veniturile lui, în anul plecării și încă 3 ani calendaristici după aceea.

Pe înțelesul tuturor: Mutarea într-o țară fără convenție vine cu o „perioadă de siguranță”: anul plecării + 3 ani în care România continuă să impoziteze tot venitul. Abia după aceea legătura fiscală se poate rupe.

Dacian pleacă într-o țară UE

Ce se întâmplă, pas cu pas

Povestea

Dacian, instalator din mun. Bistrița, cu domiciliul în România, acceptă un contract de muncă foarte bine plătit într-o țară UE -Germania, pentru care este valabilă o convenție de evitare a dublei impuneri cu România și încheie un contract de închiriere pe 2 ani. Își închiriază apartamentul proprietate din Bistrița, are un cont bancar unde încasează chiria și pleacă cu soția și un copil minor pe termen nedeterminat.

1

În data de 29 noiembrie 2024, Dacian depune chestionarul de plecare la AJFP Bistrița-Năsăud, cu 30 de zile înainte, întrucât părăsește țara noastră în 3 ianuarie 2025 pentru mai mult de 183 de zile și atașează certificat de rezidență emis de Germania (pentru anul 2024) .

2

Aici intervine o regulă specială din Codul fiscal: tot ce contează cu adevărat pentru el — familia, casa, școala copilului, asigurare pentru pensie și de sănătate —s-au mutat în Germania. „Centrul intereselor vitale” nu mai este în România.

3

AJFP Bistrița-Năsăud constată că toată viața lui Dacian s-a mutat: locuința, familia, serviciul, veniturile principale. România și Germania au o convenție care spune clar cine are dreptul să îl impoziteze.

Pe înțelesul tuturor: Dacian primește notificarea: de la data plecării nu mai este rezident fiscal în România. Mai plătește impozit aici doar pentru chiria apartamentului din Bistrița, dobânda încasată în contul bancar din România — restul veniturilor se impozitează în Germania.

Dustin vine dintr-o țară fără convenție de evitare a dublei impuneri

Povestea

Dustin, consultant financiar din insulele Bermude vine singur în mun.Satu Mare, în data de 01.01.2025 și realizează venituri din dividende de la o societate înființată în România. Pentru locuința permanentă din România, are un contract de închiriere pe durată nelimitată. În Insulele Bermude deține în proprietate, o altă locuință. Nu există încheiată o convenție de evitare a dublei impuneri cu România și Dustin deține un cont și depozite bancare în România.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

În data de 20 iulie 2025, Dustin depune chestionarul la sosirea în RO la AJFP Satu Mare, la 30 de zile după împlinirea termenului de 183 de zile de prezență în România și nu atașează certificat de rezidență emis de Insulele Bermude.

2

Diferența-cheie: chiar dacă Dustin ar aduce un certificat ce atestă că este rezident în Insulele Bermude, acesta nu îl poate „apăra” — fără convenție încheiată între state. Se aplică cele patru criterii de stabilire a rezidenței fiscale din Codul fiscal.

3

AJFP Satu -Mare constată că toată viața lui Dustin s-a mutat: locuința, serviciul, veniturile principale. Cum Dustin stă în România peste 183 de zile, criteriul prezenței este îndeplinit. AJFP Satu-Mare îi transmite notificarea: este rezident fiscal român de la data stabilită potrivit regulilor OMF nr.1099/2016.

Pe înțelesul tuturor: Dustin primește notificarea de la organul fiscal: Începând cu data de 1 ianuarie 2025 este rezident fiscal în România și plătește impozit aici pentru toate veniturile lui mondiale, de oriunde ar proveni.

Lorena vine în România dintr-o țară UE

Povestea

Lorena, cetățean francez cu domiciliul în Franța vine singură în România la data de 31 octombrie 2025 în mun. Oradea, realizează venituri din profesii libere -traducător autorizat. Pentru locuința permanentă din România, are un contract de închiriere pe durată nelimitată. În Franța are un contract de închiriere pe un bun imobil și asigurare pentru pensie în Franța. Există o convenție de evitare a dublei impunerii încheiată între aceste două state, deține un cont și depozite bancare în România. În luna iunie 2026 se căsătorește cu un cetățean francez, iar soțul rămâne în Franța. Lorena a obținut certificat de rezidență fiscală din Franța pt. 2026

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

În data de 11 mai 2026, Lorena depune chestionarul la sosirea în RO la AJFP Bihor, în 30 de zile de la împlinirea termenului de 183 de zile, și nu atașează certificat de rezidență emis de Franța.

2

AJFP Bihor analizează informațiile din chestionar: locuința stabilă de la Oradea, relațiile economice și personale sunt mai strânse în România, are asigurare de sănătate în România și nu a prezentat certificat de rezidență fiscală de la organul fiscal din Franța.

3

AJFP Bihor emite Notificare privind îndeplinirea condițiilor de rezidență în România: locuința, serviciul, veniturile principale. Cum Lorena stă în România peste 183 de zile, criteriul prezenței este îndeplinit de la data sosirii în România -31 octombrie 2025, aspect confirmat și de notificarea primită de la organul fiscal din RO.

Ulterior, Lorena redepune chestionarul la sosirea în România, atașează **certificatul de căsătorie și certificatul de rezidență fiscală din Franța pentru 2026**. **Organul fiscal emite o nouă notificare:** Lorena este nerezidentă în România de la data de 01.01.2026, se anulează prima notificare, veniturile ei mondiale se vor globaliza în Franța.

Lavinia pleacă în UK

Povestea

Lavinia designer de interior din mun. Baia-Mare, cu domiciliul în România, acceptă un contract de muncă foarte bine plătit în Anglia, țară ce are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri cu România și încheie un contract de închiriere pe 4 luni. Își închiriază apartamentul proprietate din Baia-Mare, are un cont bancar unde încasează chiria și pleacă cu soțul și trei copii minori.

Ce se întâmplă, pas cu pas

1

În data de 2 iunie 2025, Lavinia a depus chestionarul de plecare la AJFP Maramureș, cu cel puțin 30 de zile înainte, întrucât a părăsit țara noastră în 3 iulie 2025 pentru mai mult de 183 de zile și nu atașează certificat de rezidență emis de Regatul Unit.

2

Aici intervine o regulă specială din Codul fiscal: relațiile economice sunt mai strânse cu România, unde are asigurare pentru pensie și de sănătate, casa în proprietate, autovehicul înregistrat în România, asadar „Centrul intereselor vitale” ramane în România.

3

AJFP Maramureș constată că centrul intereselor vitale rămâne în România. Notificarea îi explică Laviniei consecința: rămâne obligată să declare și să plătească impozit în România pentru toate veniturile ei din sursă mondială, potrivit prevederilor convențiilor de evitare a dublei impuneri, coroborate cu Codul Fiscal.

Pe înțelesul tuturor: Lavinia primește notificarea: la data plecării rămâne rezidentă fiscal în România.

A.N.A.F. oferă o serie de servicii contribuabililor care facilitează accesul la informații și îndeplinirea obligațiilor fiscale, după cum urmează:

- la structurile de asistență pentru contribuabili din cadrul organelor fiscale teritoriale;

- pentru a adresa cereri de asistență, persoanele fizice pot accesa “Formularul de contact”, existent în cadrul serviciului “Spațiul Privat Virtual” sau pe pagina : www.anaf.ro/asistpublic;

telefonice la Call-center ANAF la numărul 031.403.91.60, pentru a beneficia de îndrumare și asistență în domeniul fiscal, cu caracter general;

- Persoanele juridice, asocierile și alte entități fără personalitate juridică, precum și persoanele fizice care desfășoară o profesie liberală sau exercită o activitate economică în mod independent în una dintre formele prevăzute de OUG nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, vor utiliza Formularul unic de contact din contul propriu Spațiul Privat Virtual;

- [www.anaf.ro/Servicii Online/ Înregistrare utilizatori/S.P.V./ Înregistrare/Înrolare Persoane Fizice/ Juridice și alte entități fără personalitate juridică în Spațiul Privat Virtual](http://www.anaf.ro/ServiciiOnline/Înregistrareutilizatori/S.P.V./Înregistrare/ÎnrolarePersoaneFizice/Juridiceșialteentități fărăpersonalitatejuridică înSpațiulPrivatVirtual)

- pentru consultarea sesiunilor de îndrumare și asistență privind înregistrarea persoanelor fizice în Spațiul Privat Virtual ;

- [www.anaf.ro /Asistență Contribuabili/](http://www.anaf.ro/AsistențăContribuabili/) Servicii oferite contribuabililor sunt publicate Ghiduri curente și alte materiale informative;

Resurse utile

Ghidul ANAF privind rezidența fiscală

Publicat pe www.anaf.ro, secțiunea „Asistență contribuabili” → „Ghiduri curente”, în limbile română și engleză; actualizat periodic.

Formularele OMFP 1099/2016

Chestionarele de sosire/plecare și cererile de certificat sunt disponibile pe static.anaf.ro, secțiunea Formulare fiscale, în format bilingv.

Lista convențiilor de evitare a dublei impuneri

Textele convențiilor în vigoare sunt publicate pe portalul Ministerului Finanțelor / ANAF; verificați întotdeauna varianta aplicabilă perioadei analizate.

Asistență contribuabili

Call-center ANAF: 031.403.91.60; Spațiul Privat Virtual (SPV) pentru depunerea electronică a chestionarelor și a cererilor.

ANAF

Direcția Generală Regională
a Finanțelor Publice - Cluj-Napoca

CONCLUZII

Rezidența fiscală: temelia conformării

- OMFP nr. 1099/2016 operaționalizează art. 7, 59 și 230 din Codul fiscal prin chestionare, notificări și certificate.
- Criteriile de rezidență sunt alternative; convențiile de evitare a dublei impuneri prevalează atunci când rezidența străină este dovedită prin certificat.
- Termenele-cheie: pentru depunere chestionar 30 de zile de la împlinirea a 183 de zile (sosire) și 30 de zile înainte de plecare; notificarea se emite în termen de 30 de zile de la depunerea chestionarului la sosire, respectiv în termen de 15 zile de la depunerea chestionarului la plecarea din România.
- Analiza riguroasă și documentată a centrului intereselor vitale protejează deopotrivă bugetul și contribuabilul.